

BİR GÜNCELLEME ÖYKÜSÜ: TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

Ümit ŞİMŞEK, 19 Eylül 2018

<https://yazarumit.com/bir-guncelleme-oykusu-2/>

Dünya feministlerinin ana kavramı "toplumsal cinsiyet eşitliği" toplumumuzun bütün inanç değerlerini temelinden dinamitleyecek bir proje olarak hayatımıza sokuldu.

Toplumsal cinsiyet," Batı dünyasındaki orijinal adıyla "social gender," mahut İstanbul Sözleşmesiyle birlikte lisanımıza girdi. Ama iyi niyetle girmedi, girdikten sonra da hiç rahat durmadı.

Öz be öz feministlerin malı olan bu deyim, feminizmin temel kavramlarından biri olarak tedavüle sokulmuştu. LGBT şemsiyesi altında yer alan sapık cereyanlar namuslu insanları damgalamak suretiyle kendi sapıklıklarına yol açmak için nasıl "homofobi" şeklinde bir kavram uydurdularsa,[1] aynı yolun yolcusu olan feministler de kuşatmayı bir başka koldan tamamlamak üzere bu tabiri geliştirdiler.

İnsanları kadın ve erkek olarak birbirini tamamlayıcı iki varlık şeklinde açıklayan biyolojik cinsiyet vakıası, yaratılışın zarurî bir sonucu olarak, feministlerin asla bütünüyle yok edemeyecekleri bir gerçek halinde ortada duruyordu. Oysa feministlerin asıl derdi bu İlâhî takdir ile idi; onlar bu takdirin sonucu olan farklılıkları bütünüyle ortadan kaldırmak ve insanların tümü için kendi heveslerine göre roller biçmek istiyorlardı. Bunun için, cinsiyet kavramının yaratılışla ilgisini bütünüyle keserek konuyu kamusal alana taşımak, işin biyolojik yönünü "cinsel tercih / yönelim" adı altında bütünüyle kişilerin kendi arzularına tâbi kılmak, sonra da bütün bunları bir özgürlük meselesi olarak piyasaya sürüp zamanımız insanının sınır tanımayan egolarına havale etmek onlar için iyi bir strateji olurdu, nitekim oldu da.

Madem cinsiyet konusu bütünüyle kişilerin kendi tercihlerine tâbi idi; onun için kızları kız olarak, erkekleri de erkek olarak yetiştirmek, onların ileride kendi özgür iradeleriyle yapacakları tercihe müdahale etmek anlamına gelmiyor muydu? Toplumsal cinsiyet konusunun kapsama alanı böylece ilkokullara, derken ana okullarına, derken ana kucağına kadar genişletildi. Anne ve babalar kızlarına erkek oyuncakları, oğullarına kız oyuncakları almaya başladılar. Bunda çok fazla muvaffak olamadıysa da, ümitlerini bütün bütün kesmediler; şimdi kız çocuklarına erkek isimleri vermek suretiyle şanslarını zorluyorlar.[2]

Bu kavram bizim ülkemize kesin girişini "şiddet" kapısından yaptı. Avrupa Konseyi, kadınların maruz kaldığı şiddeti "toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yol açtığı şiddet" olarak tanımlayan mahut İstanbul Sözleşmesini önümüze koyuverdi. Biz de onu ânında benimseyiverdik. Hiçbir maddesine itiraz etmeden, hiçbir kelimesine çekince koymadan, olduğu gibi kabul ettik. Hattâ

o kadar hızlı ve gönüllü kabul ettik ki, bizzat Avrupa ülkelerinden bile hiçbirisi bizim hızımıza yetişemedi.[3]

İstanbul Sözleşmesini imzalamakla neleri kabul etmiş olduğumuzu tek tek sıralamak bu yazının hacmini fazlasıyla aşacağından, konuyu yeterince açıklayacağı aşikâr olan birkaç misalle yetinelim:

Sözleşme, “**toplumsal cinsiyet**” tanımı içine “**cinsel yönelim**”i de almak suretiyle (madde 4/3), her türlü sapıklığı açıkça meşrulaştırmıştır.

Metinde geçen “**eş**” kelimesinin yanına “**veya partner**” ilâvesiyle, nikâhsız beraberlikleri de aile tanımı içine almıştır.

Sözleşme metninin Türkçe tercümesinde her ne kadar “**aile**” kelimesi geçiyorsa da, bu durum, orijinal metinde yer alan ve “**ev içi**” anlamına gelen “**domestic**” kelimesinin yanlış tercümesinden ileri geldiği gerekçesiyle tenkide uğramıştır.[4] Bununla beraber, gerek Sözleşme metninin bütünü, gerek Sözleşme gereğince çıkarılan uyum yasası, gerekse uygulamalar bu tercüme hatâsını fazlasıyla telâfi edecek kadar konuyu açıklığa kavuşturduğu ve nikâhsız beraberlikleri de aile kavramı içine dahil ettiği için, bu tür ufak tefek “hatâların” kamuoyu tepkisini hafifletmek amacına yönelik rötuşlardan başka birşey olmadığını rahatça söyleyebiliriz.

Sözleşme, feminizmin temel kavramlarına aykırı ne kadar düşünce, inanç ve örf varsa hepsini yok etmeye azimli olduğunu, “**kadınlar ve erkekler için alışlagelmiş rollerin bulunduğu düşüncesine dayanan ön yargıları, örf ve adetleri, gelenekleri ve her türlü farklı uygulamaları ortadan kaldırmak**” şeklinde ifade etmiştir (madde 12/1). Ancak bu maddenin tercümesi de, asıl ibarenin “**ortadan kaldırmak**” değil, “**kökünü kazımak**” şeklinde çevrilmesi gerektiği şeklinde tenkide uğramıştır.[5]

Sözleşme hükümleri gereğince nikâhsız beraberlikler veya “cinsel yönelim” adı altında toplanan sapıklıklar hayatın her alanında koruma altına alınmış bulunduğu için, meselâ beraberce kalmak isteyen kız ve erkek öğrencilere yahut cinsel sapıklara evinizi kiralamaktan imtinâ ettiğinizde, toplumsal cinsiyet ayrımı ile suçlanabilirsiniz.[6]

Ömür boyu nafaka ödemeye mahkûm edilen erkekler, nikâhlı eşe tecavüz suçuyla hapsedilen insanlar, kadının bir şikâyetiyle altı ay evine yaklaştırılmayan yüz binlerce koca, erken yaşta evlendikleri için dağıtılan aileler ve tecavüzcü olarak 10-15 yıl hapis cezasına çarptırılan binlerce eş, İstanbul Sözleşmesinin ve bu Sözleşme gereğince çıkarılan 6284 sayılı kanunun milletimize armağan ettiği yeniliklerden birkaçıdır. Üstelik bu konularda takibat şikâyete bağlı olmayan kamu dâvâsı niteliği taşıyor ve muttali olan herkese ihbar yükümlülüğü getiriyor; şikâyet sonucu olan takiplerde şikâyetçi şikâyetini geri çekse bile dâvâ mahkûmiyet ve infazla neticeleninceye kadar sürüyor.[7]

Erken yaşta evlenme yasağı, erken yaşta nikâhsız beraberlikleri kapsamıyor. Sözleşme zinayı değil, evlenmeyi yasaklıyor ve ırza tecavüz muamelesine tâbi tutuyor.

Bu sözleşme gereği olsun, diğer şekillerde olsun, kadınların lehindeki hüküm ve uygulamalarda Anayasaya, kanunlara, akla, iz'âna uygun olması gerekmez. Kadınları korumaya yönelik olarak alınan tedbirlerin hiçbir zaman ayrımcılık sayılmayacağını da Sözleşme hükme bağlıyor (madde 4/4).

Yürürlükteki kanunlarda, hattâ Anayasada İstanbul Sözleşmesinin hükümleriyle çelişen herhangi bir hükmün bulunması hiçbir şeyi değiştirmiyor. Çünkü İstanbul Sözleşmesi bütün kanunların üzerinde sayılıyor; böyle durumlarda kanunlar İstanbul Sözleşmesine göre yorumlanıp uygulanıyor. Ayrıca hiçbir şekilde İstanbul Sözleşmesinin Anayasaya aykırılığı da iddia edilemiyor. Sözleşme hükümleri yasama, yürütme ve yargı organları ile idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişilerin tümünü bağlıyor.

İstanbul Sözleşmesinin ve onu takiben çıkarılan 6284 sayılı kanunun yol açtığı facialar sağır sultanın kulağını da bir kat daha sağır edecek şekilde ayyûka çıkınca, hükûmet, bu mağduriyetleri gidermek üzere bir yasa tasarısı hazırlamak mecburiyetinde kaldı. Ancak bilinen çevrelerin her zamanki yaygarası baskın çıktı ve bir süre sonra “yukarıdan” gelen bir işaret üzerine tasarı geri çekildi. Oysa parlamentonun o günkü kompozisyonunda iktidar bu yasayı tek başına rahatlıkla çıkarabilecek durumda idi. Daha sonraki aylarda Başbakan bu durumu “**Maalesef kendimizi iyi ifade edemedik**” sözleriyle hatırlayacak, yine de geri çektikleri tasarımı değil mağduriyetlere yol açan yasayı “**Küçük yaşta evlilikler hiçbir zaman hoş görülemez, kabul edilemez, yasal olarak da mümkün değil suçtur**” diyerek savunmaktan geri durmayacaktı.[8]

İstanbul Sözleşmesi, yürürlüğe girdikten sonra, belki de bugüne kadar hiçbir yasal belgeye nasip olmamış bir ilgi ve ihtimama mazhar oldu. Devlet, bütün imkânlarını seferber ederek bu belgenin ruhunu toplum hayatının bütün safhalarına hakim hale getirmek için canla başla çalışmaya koyuldu. Adalet Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı baş rolleri paylaştılar. Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilen ve Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen ETCEP (Eğitimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi) çerçevesinde hazırlanan Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Okul Standartları Kılavuzunda,[9] “**veliler arasında cinsel yönelim açısından hiçbir ayırım yapılmayan bir ortam oluşturmak,**”[10] yani her türlü cinsel sapıklığı koruma altına almak, ana okulundan başlamak üzere bütün okullara hedef olarak gösterildi.[11] YÖK, “**Toplumsal Cinsiyet Eşitliği**” dersinin mecburî veya seçmeli ders olarak okutulmasını sağlama görevini üstlendi. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Türk ailesinin kökünü kazımak üzere Avrupa tarafından hazırlanan senaryonun başrolünü kaptı ve bu yazının hacmine sığmayacak kadar çok faaliyetlerin ve organizasyonların altına imzasını attı.[12]

Bütün bunlar ve benzeri faaliyetler arasında belki de en ilgi çekici olanı, Diyanet İşleri Başkanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında 22 Ağustos 2013 tarihinde imzalanan

**“Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Din Görevlilerinin Rolü ve Uygulanacak Prose-
dürlere Eğitimi Projesi Protokolü”** kapsamında imam-hatip, müezzin, kayyım, vaiz, vaize ve Kur’an kursu öğreticilerine verilen “toplumsal cinsiyet eşitliği” eğitimi idi.[13] Din görevlilerinin bu “eğitimler” sırasında tanıştıkları Batı’nın bâtıl değerlerini ne ölçüde benimsediklerini bilemiyoruz; ancak Diyanet İşleri Başkanlığının en azından bu dili özümsemiş olduğunu Başkanlık yayınlarından anlıyoruz. Meselâ Diyanet dergisinin hemen her sayısında bir iki haber veya yazının “toplumsal cinsiyet eşitliğine” atıfta bulunduğunu görebiliyoruz. Bu arada, bir Diyanet mensubunun da 2014 yılında “Türk Modernleşmesi ve Din-Devlet İlişkileri Bağlamında Kur’an Kursu Öğreticilerinin Yetkesi ve Toplumsal Cinsiyet Algıları” başlıklı saha çalışması ile doktorasını tamamlamış bulunduğunu öğreniyoruz.[14]

Evcilleştirilmiş medyanın desteğinde **“toplumsal cinsiyet eşitliği”** adıyla yürütülen kampanyaya diğer kamu birimlerinin bu derece gönüllü olarak katılmasını anlamak – farzımuhal – bir derece mümkün olsa bile, Diyanet İşleri Başkanlığının aynı oyunda sahneye çıkmasını anlamak hiçbir zaman için mümkün olmayacaktır. Çünkü Diyanet görevlileri, vaiziyle, müftüsüyle, üst seviye yöneticileriyle, sipariş-fetvalar konusunda toplumun en tecrübeli insanlarıdır; bir konu kendilerinden sorulduğu zaman, bu sorunun soruluş tarzından belli bir cevabın istenip istenmediğini anlamak ve herhangi bir yönlendirmeye âlet olmayacak şekilde cevap vermek, onların başlıca meslekî becerileri arasında yer alır, yahut almak zorundadır. Toplumsal cinsiyet konusunda da Diyanet İşleri Başkanlığının bir ihale altında kaldığı ve belli bir yönde fetva üretmeye zorlandığı anlaşılıyor. Ancak Başkanlığın bu icbara kendisinden beklenen ferasetle cevap verebildiğini söylemek hiç kolay değildir. Bugün resmî rakamlara göre – gerçek rakamlar bunun çok üzerinde olabilir – en az 4 bin erkeğin erken evlendiği için ırza tecavüz mahkûmu olarak 10-15 yıl seviyelerinde hapis cezası çekmelerine ve bir o kadar yuvanın yıkılmasına yol açan bir yasanın toplumda hararetle tartışmalara yol açtığı bir zamanda, Diyanet’in bu uygulamaya destek verecek şekilde camilerde okuttuğu hutbenin şu üslûbuna bakın:

İnsanın, onuruna uygun bir şekilde hayatını sürdürme hakkını gasp etmek ve özellikle çocukları türlü istismarlara maruz bırakmak dinimizde asla caiz değildir. Kendine, Rabbine ve çevresine karşı henüz sorumluluk bilincinde olmayan bir çocuğun evliliğe zorlanmasının dinî ve ilmî hiçbir meşruiyeti, hiçbir temeli yoktur.[15]

Erken evlilik konusunda Hürriyet gazetesine Diyanet İşleri Başkanlığının görüşlerini açıklayan Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı da erken evliliği bütünüyle reddediyor ve bunu Osmanlı devletinin uygulamasına dayandırıyor:

Bırakın 9-10 yaş bir çocuk 15 yaşında da evlenmemeli, evlendirilmemeli. . . . Diyanet çocuk yaşta evlilikleri engellemek için yıllardır çaba harcıyor. Bu konuda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile bir sürü çalışmamız oldu. Şimdi kim çıkıp bizi suçlayabilir? 1917 yılında Aile Hukuku Kararnamesi yayınlandı. Bu kararname tamamen İslam fık-

hından kaynağını alıyor. Orada evlilikte alt sınır kızlarda 17, erkeklerde 18'dir. Diyanet de her zaman bunu savundu.[16]

Gerek Kurul Başkanımızın anlattıklarında, gerekse söz konusu hutbede hiç şüphesiz doğrular vardır, ama bunlar doğrunun bir kısmıdır. Ve doğrunun bir kısmını anlatarak yanlış daha etkili hale getirmenin mümkün olduğunu en iyi bilen ve bu tür hilelere karşı herkesten fazla müteyakkız bulunması gereken kimseler de din adamlarıdır. (İsterseniz bir hadisçiye “Tedlis nedir?” diye soruverin.) Evet, **“1917 tarihli Osmanlı Hukûk-ı Âile Kararnâmesi on sekiz yaşını bitirmiş erkeğin kendi iradesiyle evlenebilmesini, kız on yedi yaşını bitirmişse hâkim tarafından velisinin itirazının olup olmadığının sorulmasını, on iki-on sekiz yaş arasındaki erkekle dokuz-on yedi yaş arasındaki kızın hâkim izniyle evlenebilmesini, ayrıca kızlar için veli izni alınmasını hükme bağlamıştır(md. 4-8).”[17]** Fakat dikkat ediniz, Osmanlının bu konuda İslâm fihına uygun şekilde getirdiği kural, belli yaşlardan önceki evliliği yasaklamak değil, hakim iznine bağlamaktır. Nitekim dört mezhebin dördü de erken yaştaki çocukların veli veya hakim izniyle evlenebileceğinde ittifak etmişlerdir; ihtilâf konusu, izni kimin vereceğinden ibarettir. Osmanlının kararnamesinde reşid kızlar için de veli izni aranıyordu; yoksa Diyanet’imiz bunu da **“Osmanlı reşid kızların evlenmesini yasaklamıştı”** şeklinde mi anlıyor? Şunu da merak ediyoruz: Dört mezhebin birden ittifak ettiği bir husus olan erken yaşta veli (veya hakim) izni ile evlenmeyi **“insanın onuruna uygun bir şekilde hayatını sürdürme hakkını gasp etmek”** şeklinde tanımlarken, Diyanet’imiz bu ölçüyü – eğer siyasî bir merciden almamışsa – hangi kitaptan, hangi sünnetten, hangi fıkihtan, hangi mezhepten almıştır?

Meseleyi başından alacak olursak, evveleminde Diyanet’in “toplumsal cinsiyet eşitliği” kampanyasına nasıl dâhil olabildiğini anlamak güçtür. Bizim Kur’ân’dan ve Sünnetten öğrendiğimiz, kadın-erkek eşitliğinin hukukta, fazilette, ödül ve cezada eşitlikten ibaret olduğudur.[18] Bunun dışındaki eşitlikler aslında bir erdem de sayılmaz; zira yaratılışın güzelliği eşitlikte değil, farklılıkta ve çeşitliliktedir. Şu âyet ve hadislerde eşitlikten eser görebiliyor musunuz:

Hemcinslerinizden, kendilerine ısınacağınız eşler yaratması ve aranızda merhamet ve sevgi vermesi de Onun âyetlerindedir. Tefekkür eden bir topluluk için bunda ibretler vardır.

Göklerin ve yerin yaratılışı ile dillerinizin ve renklerinizin farklılığı da Onun ayetlerindedir. Bilgi sahibi olanlar için bunda ibretler vardır.[19]

Erkek, kız gibi değildir.[20]

Resulullah (s.a.v.) kadınlara benzemeye çalışan erkekler ile erkeklere benzemeye çalışan kadınlara lânet etti.[21]

Resulullah (s.a.v.) kadın gibi giyinen erkekler ile erkek gibi giyinen kadınlara lânet etti.[22]

Feminizmin kavgası işte bu İlâhî takdire karşıdır; onlar kadının doğurmakla, erkeğin savaşmakla yükümlü olmasına, aile hayatında eşlerin birbirini tekmil etmesine, kadının annelik yaparken erkeğin evi geçindirmesine isyan ediyorlar, fitratla ve fitrat diniyle savaşıyorlar. Ama ne kadar çabalasalar erkeklerle çocuk doğurtamıyorlar, yaratılışı değiştiremiyorlar ve değiştiremeyeceklerini de biliyorlar. Onun için, başta da anlattığımız gibi, oyunu biyolojik alandan toplumsal alana taşımak ve iradeyi göklerden yere indirmek istiyorlar. **“Toplumsal cinsiyet eşitliği”** işte bu oyunun adıdır. Siz kendi inançlarınızı ihmal edip de feministlerin dilini benimsediğiniz zaman, velev bu kelimeyi farklı anlamları ifade etmek niyetiyle de kullanmış olsanız, bütün çabalarınız, İlâhî iradeye karşı açılmış bir savaşta feminist cepheye cephane taşımak hükmüne geçer. Çünkü dilimiz ve kavramlarımız bizim genetik kodlarımızdır. Batı’nın bizim dilimize soktuğu kavramları kimi şu mânâyâ, kimi bu mânâyâ alabilir; ama o kavramlar kimsenin neyi nasıl anladığına aldırmaksızın bünyemize bir virüs gibi yerleşir, sonra gider, dosdoğru hücrelerimizin çekirdeğine sızar ve genetik kodlarımıza yapışarak onların molekül yapısını kendi türüne çevirir. Bir süre sonra bize bakanlar, eski “biz”in yerinde, ecnebî gibi düşünen, ecnebî gibi konuşan, ecnebî gibi yiyip içen, ecnebî gibi yaşayan insanlar bulurlar. İşin en kötü tarafı da, bunu dışarıdan bakanlar anlayabildiği halde biz anlayamayız. Çünkü biz artık **“Kim Rahmân’ın zikrine [kitabına, öğütlerine] karşı körlük ederse, Biz ona bir şeytan musallat ederiz de kendisine arkadaş olur; şeytanlar onları yoldan çıkarır, onlar ise kendilerini doğru yolda bilirler”**[23] mealindeki İlâhî uyarının haber verdiği gibi ecnebî şeytanlarının ölçülerini benimsediğimiz için, saptığımız yolun yanlışlığını da fark edebileceğimiz çizgiyi çoktan geri bırakmışızdır. **“Kadınların iş gücüne katılma oranını yüzde 40’ın üzerine çıkaracağız”**[24] şeklindeki bir seçim vaadi bugünkü standartlarımız içinde bize masum görünebilir, hattâ cazip bile gelebilir. Fakat Kur’ân-ı Kerim’in erkeği kadın üzerinde koruyup kollayıcı olarak nitelemiş bulunduğu ve ailenin geçimiyle yükümlü tuttuğu[25] dikkate alındığında, böyle bir hedefin fitratı ve fitrat dininin koyduğu ilkeleri temelden değiştirmek anlamına geldiği ortaya çıkmayacak mıdır?

Cumhuriyetin ilk yıllarında dini toplum hayatından tamamen çıkarmaya yönelik kanunlar çıkarılırken, Bediüzzaman, meşhur Eskişehir müdafaasında **“Ben hükûmet-i Cumhuriyeti, ilcaat-ı zamana göre bir kısım kanun-u medenîyi kabul etmiş ve vatan ve millete zarar veren dinsizlik cereyanlarına meydan vermeyen bir hükûmet-i İslâmiye biliyorum”**[26] diyerek yönetime **“Bari şu yaptıklarınızı gönüllü olarak yapmayın da hiç değilse fâsık olarak kalın”** dersini veriyordu. Bugün ise hiçbir icbar, ilcaat, maslahat veya menfaat olmadığı gibi kamuoyu da kahir ekseriyetiyle bu tür icraata muhalif iken, Avrupa’nın bu toplumdaki İslâmî bütünüyle kazıyıp çıkarmak için önümüze koyduğu paçavrasını gönüllü olarak ve herkesten önce aynen kabul edip ülkenin bütün kanunlarını bu paçavraya tâbi kılmak, herhalde fâsıklık sınırını da aşmaktan başka bir mânâyâ gelmeyecektir. Böyle bir projeyi

bir İslâm toplumunun başına sarmakta rol sahibi olanlar için tecdid-i iman gerekip gerekmediği konusunda Diyanet’imizden net bir açıklama beklemek hakkımız olsa gerektir.

İstanbul Sözleşmesi ile içine girdiğimiz maceraya bir bütün olarak baktığımızda, hiç de övünemeyeceğimiz üç büyük başarıyla karşılaşılıyor.

Birincisi: Böyle bir Sözleşmeyi aynen geçirip uygulamaya ve ülkenin bütün hukuk düzenini ona tâbi kılmaya, hiçbir CHP, hattâ HDP, hattâ ihtilâl hükûmeti cesaret edemez, etse de başaramazdı. Bu olay, bugünkü iktidardan başkasına nasip olamayacak kadar büyük ve cesaret isteyen bir başarı olarak tarihe geçmiştir.

İkincisi: Diyanet’i bu kadar evcilleştirmek ve Batı tarafından İslâma karşı hazırlanmış bir proje karşısında bırakın sessiz kalmayı, bir de gönüllü olarak bu projede istihdam etmek, en kudretli ihtilâl yönetimlerinin bile hayalinden geçebilecek bir başarı değildi. 12 Eylül yönetimi Diyanet İşleri Başkanlığından başörtüsü için rapor istediğinde umduğunun tam tersi istikamette bir raporu kucağında bulmuş, 56 adet Atatürk hutbesi hazırlaması talimatını verdiğinde de “Gönderdiğiniz listeyi dikkate almamız mümkün olmamıştır” cevabını almıştı.[27] Bugün ise yönetime hiçbir zorluk çıkarmayan, “yukarıdan” – ama semâdan değil – gelen talimatları sorgulamadan (veya sorgulayamadan) uygulayan bir anlayış, Diyanet İşleri Başkanlığının tarihine talihsiz bir hatıra olarak düşmektedir.

Üçüncüsü: Medya da bu süreç ve benzerleri karşısında hiçbir ciddî tepki vermemiş, daha doğrusu tepki vermeyecek bir şekilde evcilleştirilmiştir. (Burada söz konusu olan, fikir gazeteleri ve belirli kesimleri temsil eden medya değil, kitle basınıdır; kamuoyu oluşturmada hem oran, hem de hız bakımından asıl etkili olan bunlardır.) Bu konuda fazla söz söylemeye ihtiyaç duymuyoruz; çünkü herşey bütün açıklığıyla bu alanda başarılı bir mühendislik çalışmasını gözlerimizin önüne sermektedir.

Şimdi bu kadar geniş bir alanda bu üç büyük başarının birden nasıl olup da bu kadar kusursuz bir operasyonla tereyağından kıl çekercesine gerçekleştirildiğini merak etmez misiniz?

Bütün bu olup bitenler üzerinde düşünürken, Cumhurbaşkanımızın birkaç ay önce âniden kamuoyunun gündemine düşüveren sözleri kulaklarımızda çınlıyor:

“İslâm’ın hükümlerinin güncellenmesi vardır. Siz İslâm’ı 14-15 asır önceki hükümleriy-le kalkıp da bugün uygulayamazsınız, böyle bir şey yok.”

Ve önümüzdeki manzara, bu sözlerin ânî bir ilhamla söylenmiş sözler olmadığını gösteriyor.

Öyle değil mi?

***

Güncelleme ile ilgili diğer yazımız:

[1] Bu kavramın ortaya çıkış macerası için bkz. <https://yazarumit.com/namussuzlugun-kisatarihi/>

[2] Bkz. <https://www.theatlantic.com/family/archive/2018/09/girls-names-for-baby-boys/569962/>

[3] Bunu bir övünç vesilesi olarak anlatan iktidar sözcüsünün konuşması için bkz. <https://yazarumit.com/sapikligi-korumakta-avrupayi-sollamisiz/>

[4] Bkz. <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/2015-4/7.pdf>

[5] Bir önceki kaynağa bakınız.

[6] Kıyas yapılabilecek örnekler için bkz. <https://www.emlakdanismanlari.com/kiraci-secerken-ayrimcilik-yapan-ev-sahipleri-ve-emlakcilar-yandi.html>

[/http://www.edirnesonhaber.com/haber/24807/emlakta-ayrimcilik-yapana-para-cezasi.html](http://www.edirnesonhaber.com/haber/24807/emlakta-ayrimcilik-yapana-para-cezasi.html)

[7] Ayrıntılar için bkz. <http://www.islamianaliz.com/yazi/bati-tarafindan-hacklenmek-2053te-turkiye-nasil-bir-ulke-olacak-3626#sthash.57bJqSEO.EQgOZzdO.dpbs>

<http://www.cocukaile.net/erkeklerin-kopek-kadar-degeri-yok/>

[8] <https://www.haberler.com/basbakan-yildirim-bugun-kucuk-yasta-evlenmis-10422042-haberi>

[9] http://ogmprojeler.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/05103659_Toplumsal_Cinsiyet_EYitliYine_DuyarlıY_Okul_StandartlarY_KYlavuzu.pdf

[10] A.g.e., s. 92, 93, 12, 128.

[11] Bu proje Millî Eğitim Bakanlığının bünyesinde gerçekleştiriliyor, çalışmaları Bakanlık tarafından yayınlanıyor, yayılıyor, ve eğitim aracı olarak kullanılıyor ve uygulanıyor; fakat internet sitesinde garip bir şekilde Bakanlığın şu açıklaması yer alıyor: “Bu yayın Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyetinin mali desteğiyle hazırlanmıştır. Bu yayının içeriği sadece British Council liderliğindeki Konsorsiyumun sorumluluğunda olup, hiçbir şekilde Avrupa Birliği ve/veya Millî Eğitim Bakanlığının görüşlerini yansıttığı şekilde yorumlanamaz.” Yani, biz yaparız ama sorumluluk kabul etmeyiz!

[12] Bkz. <https://kadininstatusu.aile.gov.tr/uploads/pages/dagitimda-olan-yayinlar/kadina-yonelik-siddetle-mucadele.pdf>

[13] A.g.e.

[14] <http://www2.diyenet.gov.tr/DiniYay%C4%B1nlarGenelMudurlugu/DergiDokumanlar/BuIten/2015/mayis.pdf>, s. 39.

[15] <https://www.diyenet.gov.tr/tr-TR/Kurumsal/Detay/11171/cuma-hutbesi-dunyadaki-cennetimiz-aile>

[16] <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/evlilik-yasi-en-az-17-olmali-40698961>

[17] Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, “Nikâh” maddesi.

<https://islamansiklopedisi.org.tr/nikah>

[18] Eşitliği vurgulayan âyetlere misal olarak bkz. Âl-i İmrân sûresi, 3:195; Nisâ sûresi, 4:98, 124; Nahl sûresi, 16:97; Hucurât sûresi, 49:13.

[19] Rum sûresi, 30:21-22.

[20] Âl-i İmrân sûresi, :36.

[21] Buharî, Libas: 61.

[22] Ebû Dâvud, Libas: 28.

[23] Zuhuf sûresi, 43:36-37.

[24] <http://www.milliyet.com.tr/erdogan-secim-beyannamesini-siyaset-2675863/>

[25] Nisâ sûresi, 34’üncü âyetten (Diyanet İşleri Başkanlığı meâli): “Erkekler, kadınların koruyup kollayıcılarıdır. Çünkü Allah, insanların kimini kiminden üstün kılmıştır. Bir de erkekler kendi mallarından harcamakta (ve ailenin geçimini sağlamakta)dırlar. İyi kadınlar, itaatkârdırlar. Allah’ın [kendilerini] koruması sayesinde onlar da “gayb”ı [eşinden uzakta bulunan erkeğin namusu, malı ve her türlü hakkı] korurlar.”

[26] Tarihçe-i Hayat, 251-252.

[27] Bkz. <https://yazarumit.com/darbelere-karsi-onurlu-bir-direnis/>